

ANEXA 17 Identificarea și justificarea tipurilor de măsuri necesare pentru a rezolva principalele probleme din teritoriu

Problema

Descriere generală

Descriere / ZUM

Posibile măsuri

Problema 1: Infrastructura de bază slab dezvoltată

O problemă generală cu care se confruntă populația din zonele marginalizate ale municipiului Sfântu Gheorghe, în special în zonele urbane marginalizate de la periferia localității, este reprezentată de infrastructura slab dezvoltată: străzi neasfaltate, lipsa trotuarelor amenajate, alei pietonale și căi de acces neamenajate etc. Pentru majoritatea zonelor analizate, accesul la/din zone urbane marginalizate este dificil.

Zonele de interes public sunt slab accesibilizate datorită infrastructurii precare și există zone care nu asigură o bună conexiune a clădirilor de interes public (școli, grădinițe, centre multifuncționale etc).

Infrastructura rutieră precară și lipsa mijloacelor de transport în comun, la care se adaugă factorii naturali cum ar fi amplasarea geografică periferică în cadrul municipiului a zonelor marginalizate (ex. ZUM Órkő, ZUM Câmpul Frumos) îngreunează accesul locuitorilor din comunitățile marginalizate la zonele și serviciile de interes precum instituții și serviciile publice, zone comerciale, piețe, infrastructura de petrecere a timpului liber.

Utilitățile de bază la scară mică sunt mai slab dezvoltate față de restul zonelor din oraș, existând locuințe neracordate la rețeaua de gaz/electricitate/apă/salubritate. Nu există iluminat public deloc în majoritatea teritoriului ZUM Orko și precare în ZUM Câmpul Frumos.

Din Studiul de referință au rezultat următoarele nevoi la nivelul celor trei zone urbane marginalizate:

ZUM 1 Órkő

- Rețea de apă și canalizare inexistentă. 83,2% din locuitorii ZUM 1 Orko nu beneficiază de rețea de apă și canalizare folosind apă de la 2 cișmege publice.
- Lipsa drumurilor și străzilor și a facilităților aferente (de exemplu, iluminat public) creează probleme locuitorilor, deoarece ajung murdari de noroi la școală, spitale, cabinete medicale, instituții publice, loc de muncă, ceea ce duce la prejudecăți și discriminare.
- 43,3% de locuințe racordate la rețeaua de alimentare cu energie electrică fără contracte și 24,5% nu sunt racordați

ZUM 2 Cartierul Ciucului

- Zonă greu accesibilă datorită infrastructurii stradale formate din străzi neasfaltate și/sau străzi deteriorate.

ZUM 3 Câmpul Frumos

- ZUM Câmpul Frumos este zonă suburbană. Se remarcă accesul deficitar în și din zonă. Există doar o singură cale –șosea, ceea ce îngreunează foarte mult traficul în zonă. Accesul către zonele comerciale și piețe este îngreunat și din cauza faptului că există o singură cale de ieșire din zonă și a poziționării geografice a zonei care este la marginea orașului.

Îmbunătățirea infrastructurii rutiere ar contribui la combaterea segregării zonelor marginalizate prin creșterea accesibilității și mobilității locuitorilor din zonele izolate către instituțiile publice și de interes din zona centrală, dar mai ales către clădirile destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale și recreative, centre/clădiri sociale, unități medicale, unități de învățământ din aceste zone.

De asemenea, sunt necesare măsuri de îmbunătățire a siguranței rutiere.

Posibile măsuri:

ZUM 1 Órkő:

- Construirea infrastructurii stradale
- Construirea infrastructură rețea de apă-canalizare

ZUM 3 Câmpul Frumos:

Reabilitarea actualei grădinițe pentru a deveni centru comunitar multifuncțional

Problema 2: Spatii publice urbane degradate

Populația marginalizată din zonele identificate, dispune de facilitățile precare destinate utilizării publice precum: suprafețe reduse de spații verzi, lipsa/ număr redus de locuri de joacă amenajate pentru copii, facilități precare pentru activitățile recreaționale pentru tineri și vârstnici și lipsă terenuri sport pentru locuitorii zonelor marginalizate.

Din Studiul de referință au rezultat următoarele nevoi la nivel de zone urbane marginalizate:

ZUM 1 Órkő

- Spațiu inexistent adecvat practicării diferitelor sporturi și de recreere

ZUM 2 Cartierul Ciucului

- Spațiu inexistent adecvat practicării diferitelor sporturi
- Lipsa spațiilor de petrecere a timpului liber pentru vârstnici

ZUM 3 Câmpul Frumos

- Spațiu inexistent adecvat practicării diferitelor sporturi
- Lipsă spațiu de petrecere a timpului liber pentru tineri
- Lipsă teren de joacă / parc pentru copii

Posibile măsuri:

Amenajare spații urbane de recreere și petrecere a timpului liber pentru comunitatea marginalizată în ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos

- Amenajarea zonelor verzi și a terenurilor abandonate în zonele urbane marginalizate în ZUM1 Órkő, ZUM2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Program de responsabilizare a locuitorilor zonelor urbane marginalizate privind păstrarea infrastructurii și spațiului public în condiții bune, respectiv păstrarea curățeniei în ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos

Problema 3: Locuire

Una dintre cele mai grave probleme comune cu care se confruntă populația din zonele urbane marginalizate analizate este reprezentată de condițiile de locuire și în special:

- starea și calitatea locuințelor: locuințe degradate, adăposturi improvizate;
- supraaglomerarea spațiilor de locuit;
- nesiguranța locativă: lipsa proprietății / situația juridică incertă a imobilelor în care locuiesc, lipsa actelor pentru locuință;

Există diferențe majore între cele trei zone urbane marginalizate astfel aproape jumătate din gospodăriile din zonele marginalizate identificate sunt în ZUM Orko unde populația marginalizată locuiește în case sau adăposturi improvizate, unde se face încălzire cu lemne, un sfert din locuințe nu au curent electric, peste 2/3 nu au apă curentă și nu e canalizare.

În ZUM Ciucului și Câmpul Frumos blocurile de locuit necesită să fie modernizate și izolate termic. Starea spațiilor de locuit este afectată de igrasie și mucegai. Instalațiile sanitare sunt vechi, multe având țevile sparte, astfel că provoacă infiltrații în pereții apartamentelor.

Din Studiul de referință au rezultat următoarele nevoi la nivel de zone urbane marginalizate:

ZUM 1 Órkő

- Cartierul este de tip mahala cu preponderent locuințe degradate și număr mare de locuințe improvizate. Zonă greu accesibilă datorită infrastructurii stradale aproape total inexistente.
- Condițiile de locuire sunt neadecvate și de multe ori insalubre
- Majoritatea locuințelor sunt construcții neautorizate fără acte de proprietate asupra locuinței
- Grad înalt de sărăcie a populației zonei (nu au bani pentru lemne pentru încălzire, hrană și îmbrăcăminte, au nevoie de materiale de construcții pentru reabilitarea caselor)

ZUM 2 Cartierul Ciucului

- Cartier este tip ghettou cu blocuri cu apartamente cu spațiu de locuit mic

ZUM 3 Câmpul Frumos

- Cartier tip ghettou cu blocuri
- Cartier cu blocuri cu apartamente cu spații foarte mici, insuficiente pe cap de locuitor și în general deteriorate

Posibile măsuri investițiile în **infrastructura de locuire** - construirea/ reabilitarea/ modernizarea locuințelor sociale;

- Construirea de locuințe sociale în vederea asigurării accesului la locuire adecvată pentru persoanele care în prezent trăiesc în locuințe deteriorate/improvizate în ZUM1 Órkő
- Reabilitarea și modernizarea locuințelor aflate în proprietate publică în vederea asigurării accesului la o locuire adecvată pentru persoanele care în prezent trăiesc în imobile cu infrastructura deteriorată care afectează sănătatea în ZUM3 Câmpul Frumos

Problema 4: Ocupare

În ZUM Orko rata de neocupare a populației este 68,5%, extrem de ridicat fata de 43,7% pe teritoriul SDL, iar dintre cei care lucrează, foarte puțini au un loc de muncă stabil, având slujbe sezoniere sau lucrează în sectorul informal (fără contract de muncă). Există teama de a-și pierde ajutorul social dacă se angajează și nu reușesc să-și păstreze apoi locul de muncă, din acest motiv preferă muncile sezoniere (în țară sau străinătate). În celelalte zone marginalizate situația ocupării în

muncă e mai bună, dar se confruntă cu probleme, cum sunt: angajarea în alte poziții decât au calificări, discriminarea la angajare și la locul de muncă etc.

În aceste comunități, în special în comunități cu populație romă, nivelul de educație al adulților este foarte scăzut și, din acest motiv, nu au acces la calificări în muncă și la locuri de muncă stabile și pe bază de contract. Șansele de a intra pe piața muncii sunt foarte reduse datorită nivelului scăzut de educație, lipsei calificărilor și discriminarea din partea angajatorilor. La toate acestea se adaugă contextul economic general în care oferta de locuri de muncă pe bază de contract de muncă pentru persoane necalificate sau pentru persoane cu nivel scăzut de educație este redusă.

Din Studiul de referință au rezultat următoarele nevoi la nivel de zone urbane marginalizate:

ZUM 1 Órkő

- Rata ocupării extrem de scăzut de 20,65%
- Forță de muncă în general nespecializată cu mentalități neadaptate noilor cerințe ale pieței muncii
- Lipsa locurilor de muncă adecvate nivelului de educație de maxim până la VIII clase
- Număr însemnat de persoane care lucrează ocazional în străinătate
- Lipsa de motivare de a se angaja a acelor care beneficiază de VMG
- Inexistența serviciilor de ocupare
- Ineficiența serviciilor de ocupare publice
- Lipsa veniturilor;

ZUM 2 Cartierul Ciucului

- Rata ocupării scăzută de 39,4%
- Lipsa locurilor de muncă adecvate nivelului de educație de maxim până la VIII clase
- Inexistența serviciilor de ocupare
- Ineficiența serviciilor de ocupare publice

Având în vedere că angajarea în schimbul unor salarii decente reprezintă cea mai sigură cale de a scăpa de sărăcie, se impun măsuri integrate care să conducă la creșterea ratei de ocupare și implicit a veniturilor populației marginalizate.

În vederea evitării segregării și asigurării egalității de șanse, de gen și nediscriminării, se constată deasemenea necesitatea participării populației tinere din comunitatea marginalizată la programe de formare profesională în concordanță cu cerințele locurilor de muncă din sectoarele economice cu potențial competitiv și certificare pentru recunoașterea competențelor aferente cerințelor locurilor de muncă din sectoarele economice cu potențial competitiv și organizarea de programe de învățare la locul de muncă.

Posibile măsuri: ocupare – sprijin pentru accesul și/sau participarea pe piața muncii prin consiliere, orientare, formare profesională, evaluarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal, subvenționarea angajatorilor, participarea la programe de ucenicie și stagii, susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont-propriu și a economiei sociale de inserție etc;

- Oferirea de servicii de informare, orientare, consiliere în ocupare ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Oferirea de servicii de mediere a locului de muncă ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos

- Formare profesională și educație continuă a adulților ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Acordarea de subvenții angajatorilor care angajează persoane din comunitatea marginalizată ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos

Problema 6: Educație

Sărăcia este principala barieră privind accesul și participarea la educație la nivel preșcolar și școlar în zona analizată.

Problemele neparticipării școlare și riscul crescut de abandon școlar și părăsire timpurie a școlii au mai multe cauze interdependente: condițiile de trai, lipsurile materiale, neimplicarea părinților, lipsa de motivație. În unele familii numeroase, copiii mai mari abandonează școala pentru a avea grijă de frații mai mici. În cazul fetelor, în general, acestea se mărită timpuriu și părăsesc școala.

Analfabetismul și nivelul scăzut de educație al adulților se reflectă în lipsa calificării și în excluderea de pe piața muncii formale. Lipsa unui nivel minim de educație duce la excluderea lor ca potențiali beneficiari de cursuri de calificare, prin urmare, excluderea de la obținerea unei slujbe pe piața formală.

Mediul de acasă nu încurajează participarea școlară, părinții nu se implică în motivarea și educarea copiilor. Majoritatea cadrelor didactice au mai degrabă un rol pasiv, nu sunt proactive în atragerea și integrarea copiilor în școală, nu sunt pregătite profesional și nici nu au capacitatea să gestioneze comunicarea cu copiii provenind din zone defavorizate.

Riscul de abandon este în primul rând cauzat de lipsurile materiale ale familiilor care trebuie să susțină la școală în medie 3-5 copii. De asemenea, este alimentat și de elementul cultural al căsătoriilor la vârste fragede, participarea școlară a fetelor fiind foarte redusă după vârsta de 13 ani. Pe de altă parte, instabilitatea locuirii, atât din perspective condițiilor de locuire (construcții improvizate, risc de surpare, incendiu etc.), cât și a migrației părinților, crește riscul de abandon școlar.

Din Studiul de referință au rezultat următoarele nevoi la nivel de zone urbane marginalizate:

ZUM 1 Órkő

- Nivel de educație scăzut cu rata abandonului școlar de 27% -1/3 din copii abandonează școala înainte de clasa a VIIIa
- Lipsă locuri la grădiniță
- Lipsa programei "Șansa a Doua"
- Spațiu insuficient pentru buna desfășurare a procesului educațional
- Dotări insuficiente în infrastructura educațională existentă
- Lipsa motivării participării la educație a copiilor
- Lipsa sprijinului familiei pentru educația copiilor
- Căsătoriile timpurii
- Lipsa educației parentale
- Necunoașterea adecvată a limbii române de către mulți dintre locuitorii zonei
- Lipsa mediatorului școlar

ZUM 2 Cartierul Ciucului

- Abandon școlar ridicat la grupa de vârstă 10-14 ani
- Lipsa programei "Șansa a Doua"

- Lipsa cronică a profesorilor de sprijin, psiho pedagogilor, logopezilor și a psihologilor;
- Lipsa educației parentale
- Necunoașterea adecvată a limbii române de către mulți dintre locuitorii zonei
- Lipsa mediatorului școlar

Posibile măsuri: educație – creșterea accesului și participării la educația timpurie/învățământ primar și secundar, inclusiv a doua șansă și reducerea părăsirii timpurii a școlii

Posibile măsuri: investițiile în **infrastructura de educație** - construirea/ reabilitarea/ modernizarea de unități de învățământ preuniversitar (creșe, grădinițe, școli primare, școli gimnaziale etc.);

- Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor de educație ante-preșcolară și preșcolară în ZUM1 Órkő, ZUM3 Câmpul Frumos
- Implementare Program Șansa a Doua În ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Organizare cursuri de alfabetizare În ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Organizare program "Grădiniță de vară" În ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Organizare programe de sprijin individualizat și adaptare curriculară / școală după școală / mentorat În ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Formarea cadrelor didactice În ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Campanii de promovare a desegregării școlare și combaterii abandonului școlar În ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Program de educație parentală și consiliere pentru părinți În ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Planificarea și implementarea măsurilor de desegregare școlară În ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos
- Aplicare de măsuri de acompaniere În ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos

Problema 7: Accesul la servicii publice (sociale, medicale etc.)

Membrii comunității au acces redus la servicii medicale. Din cauză că nu lucrează cu forme legale de muncă și/sau pentru că nu au acte de identitate, mulți dintre ei nu au asigurare medicală și nu sunt înscriși la un medic de familie sau nu au bani să meargă la medic. Locuirea în condiții mizere, sărăcia și foamea duc la deteriorarea semnificativă a stării de sănătate, astfel că mulți dintre locuitori suferă de boli grave.

Veniturile multor familii depind de alocațiile universale pentru copii. Pentru că majoritatea rezidenților nu sunt înregistrați, nu au acte, accesul la asistență socială este redus. Participarea școlară redusă a copiilor din zonă scade și mai mult accesul la beneficii sociale.

Majoritatea clădirilor existente în care se desfășoară activități educative, culturale sau recreative (atât cele care aparțin domeniului public cât și cele ale furnizorilor de servicii sociale) sunt uzate fizic și moral și nu dispun de dotări adaptate standardelor. Lipsa unor centre multifuncționale

în care se pot desfășura diverse activități educaționale, social-culturale și/sau medicale contribuie și mai mult la marginalizarea comunității.

Din Studiul de referință au rezultat următoarele nevoi la nivel de zone urbane marginalizate:

ZUM 1 Órkő

- Spațiul Centrului Multifuncțional existent este insuficient pentru deservirea populației ZUMului cu servicii socio-educative și socio-medice
- Cantină socială inexistentă în zonă
- Inexistența mediatorului sanitar și a mediatorului comunitar
- Sănătate precară a populației
- Acces salvare, pompieri, echipaj de intervenție cu dificultate

ZUM 2 Cartierul Ciucului

- Lipsă Centru Comunitar integrat
- Inexistența mediatorului sanitar și a mediatorului comunitar
- Sănătate precară a populației

Posibile măsuri: dezvoltare/furnizare de servicii (sociale/ medicale/ medico-sociale); **asistență socială;**

Posibile măsuri: investițiile în **infrastructura de sănătate, servicii sociale** – construire/reabilitarea/centre comunitare integrate medico-sociale;

Asigurarea serviciilor de bază atât sociale cât și servicii medicale comunitare de îngrijire de prim nivel prin crearea unui Centru Comunitar Integrat (CCI) care va oferi:

- servicii socio-educative tip centru de zi pentru copii, tineri
- servicii de informare/consiliere pentru adulți
- servicii de dezvoltare comunitară
- servicii socio-medice
- servicii medicale
- Punct de Acces Public la Informații
- în ZUM1 Órkő, ZUM 2 Cartierul Ciucului
- Realizare infrastructură sanitară cu toalete și dușuri cu apă caldă și rece în zona locuințelor deteriorate/improvizate neracordate la utilități în ZUM 1 Órkő

Problema 8: Comunitate și imagine publică

Una din comunitățile analizate e mai coezivă, altele un nivel de coeziune foarte scăzut, membrii comunității nereușind să se mobilizeze, să reacționeze sau să lucreze împreună pentru atingerea unui obiectiv comun.

Percepția generală asupra zonelor marginalizate este una negativă. Imaginea zonei este dată în principal de lipsa curățeniei, dar și de nivelul ridicat de infracționalitate. Mass media transmite știri negative despre comunitățile marginalizate.

Populația zonelor analizate, cu precădere populația de etnie romă resimte sentimentul de discriminare, de excludere, de marginalizare. Acesta este resimțit cu precădere în școli și în momentul angajării.

Din Studiul de referință au rezultat următoarele nevoi la nivel de zone urbane marginalizate:

ZUM 1 Órkő

- Existența tendinței de autosegregare a populației
- Existența prejudecăților din partea persoanelor din afara ZUM față de persoanele care trăiesc în Órkó
- Lipsa frecventă de solidaritate dintre locuitorii ZUM

ZUM 2 Cartierul Ciucului

- Lipsa frecventă de solidaritate dintre locuitorii ZUM
- Relațiile cu vecinii deficitare cu precădere pe considerente

ZUM 3 Câmpul Frumos

- Existența prejudecăților din partea persoanelor din afara ZUM față de persoanele care trăiesc în Câmpul Frumos

Posibile măsuri: combaterea discriminării sau segregării – elaborare plan de desegregare școlară (ZUM Órkó), încurajarea desegregării rezidențiale a ZUM Órkó, campanii de informare și conștientizare/acțiuni specifice în domeniu, inclusiv implicarea activă/voluntariatul membrilor comunității în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea.

- Combaterea prejudecăților față de persoanele care locuiesc în zonele urbane marginalizate ZUM1 Órkó, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM3 Câmpul Frumos